

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS ĀRZEMJU LOCEKLIS

ZIGMS ZINKEVIČS

04.01.1925 – 20.02.2018

2018. gada 20. februārī 94 gadu vecumā miris Viļņas Universitātes profesors, Latvijas Zinātņu akadēmijas ārzemju loceklis (ievēlēts 1995. gadā) Zigms Zinkevičs (*Zigmas Zinkevičius*).

Ir zaudēts pasaulē labi pazīstams Lietuvas humanitāro zinātņu pārstāvis, lituānists un baltists, lietuviešu valodas vēsturnieks, dialektologs, onomasts, vairāku ārvalstu zinātņu akadēmiju loceklis, vairāku universitāšu goda doktors. Viņš bija daudzu lituānistu un baltistu skolotājs, autoritāte.

Zigms Zinkevičs dzimis 1925. gada 4. janvārī Jodošos. Izglītību ieguva Viļņas (Valsts) universitātē, kas kļuva arī par viņa galveno darba vietu. Universitātē viņš nostrādāja līdz 1994. gadam. Šeit Zigms Zinkevičs bija Vēstures un filoloģijas fakultātes prodekāns, Lietuviešu valodas katedras (1973–1988), vēlāk Baltu filoloģijas katedras (1988–1991) vadītājs, profesors; šeit viņš radīja nozīmīgākos zinātniskos darbus un izaudzināja vairākas lietuviešu valodnieku paaudzes, kas strādā gan daudzās Lietuvas augstākajās mācību iestādēs un zinātniskajās institūcijās, gan ārvalstu universitātēs.

1995.–1996. gadā Zigms Zinkevičs bija Lietuviešu valodas institūta direktors, no 1996. līdz 1998. gadam — Lietuvas izglītības un zinātnes ministrs. Prata latviešu, poļu,

krievu, vācu, angļu, franču, ukraiņu un baltkrievu valodu.

Fenomenālais talants, daudzpusība un darbaspējas — tās ir profesora raksturīgākās īpašības un, protams, cilvēciskais valdzinājums.

Lietuviešu valodniecības un baltistikas pētījumus Zigms Zinkevičs ir bagātinājis ar 15 vērtīgām monogrāfijām, tostarp septiņiem apjomīgiem lietuviešu valodas vēstures sējumiem, vairākiem simtiem zinātnisku rakstu, kā arī plašai sabiedrībai domātām populārzinātniskām publikācijām un neaizmirstāmām un aizraujošām lekcijām. Pateicoties profesoram Zigmam Zinkevičam, Viļņa pēckara okupācijas laikā kļuva par pasaules baltistikas centru. Būdams Lietuvas izglītības un zinātnes ministrs, viņš ir devis ieguldījumu arī augstākās izglītības un zinātnes attīstībā. Līdz pat mūža pēdējām dienām viņu interesēja lietuviešu valodniecības, izglītības un kultūras stāvoklis, augstākās izglītības reforma.

Zigma Zinkeviča zinātniskā darbība un sabiedriskā aktivitāte novērtēta ar Lietuvas un ārvalstu apbalvojumiem, goda nosaukumiem. Par nopelniem Lietuvas labā Zinkevičs apbalvots ar Lietuvas Dižkunigaiša Ģedimina III pakāpes ordeni.

Sit tibi terra levis!

Latvijas Zinātņu akadēmija